

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

RİSK BÜLTENİ

Risk Yönetimi Dairesi

NİSAN | 02
2009

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

RİSK BÜLTENİ
(Nisan 2009)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: risk@bddk.org.tr

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU BÜLTEN KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. BÜLTENDE YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. BÜLTENDEN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66
www.bddk.org.tr E-posta: risk@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK OFİSTEKNİK DOKÜMAN MERKEZİNDE 250 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: NİSAN 2009

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	3
I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER	5
A. CRD Değişiklik Çalışmaları	5
B. CEBS: 2009 Yılı Çalışma Programı (Şubat 2009).....	6
C. TCMB: Likidite Desteği Kredisini Yönetmeliği (Ocak 2009).....	7
D. CESR: Açığa Satışın Düzenlenmesine İlişkin Tavsiye Metni (Ocak 2009)	7
E. CEBS: Denetim Otoritelerinin Oluşturduğu Heyetlerin Çalışması İçin Yazılı Anlaşmalara İlişkin Temel Doküman (Ocak 2009)	8
F. CEBS/ CEIOPS: Denetim Otoritelerinin Oluşturduğu Heyetlerin Çalışması İçin Prensipler (Ocak 2009).....	8
G. CEBS: Finansal Raporlama İlkeleri (Mart 2009)	10
H. CEBS: Ücretlendirme Politikası Hakkında Prensipler (Mart 2009)	10
I. CESR: Türev Ürünlerin Sınıflandırılması (Şubat 2009)	11
J. FSA: Özkaynak Hesaplamasında Değişiklik (Aralık 2008)	11
K. FSA: Likidite Prensiplerinin Uygulanması (Ocak 2009)	12
L. OSFI: Likidite Prensiplerinin Uygulanması (Ocak 2009)	13
M. FSA: Piyasa Şeffaflığının Gelişmesi İçin Yeni Kurallar.....	13
N. FMA: Yatırım Fonları İçin Sermaye Gereksinimi	14
O. Banca D'Italia: Basel II Düzenlemesinde Değişiklik.....	14
II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI	14
A. BIS	14
1. Basel II Değişiklik Önerileri (Ocak 2009)	14
2. Etkin Stres Testi İçin İlkeler (Ocak 2009)	17
3. Ekonomik Sermaye Yapıları (Mart 2009)	18
4. Global Finansal Sistem Komitesi: Sermaye Hareketleri ve Yükselen Piyasa Ekonomileri Raporu (Şubat 2009)	18
5. Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri için Temel İlkeler (Ocak 2009)	19
B. IASB (International Accounting Standards Board).....	19
C. IMF (International Monetary Fund).....	21

Finansal İstikrar Raporu Güncellemesi (Ocak 2009)	21
D. IOSCO (The International Organization of Securities Commissions)	22
E. WEF (World Economic Forum)	22
F. IFSB (Islamic Financial Services Board).....	23
III. ANKET/DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI.....	24
A. CEBS: Saklama Bankalarının Taşıdığı Riskler	24
B. CEBS: Denetim Otoritelerinin Uygulama Güçlerinin Kıyaslanması	25
C. CEBS: Değerleme Raporu	25
IV. DİĞER.....	26
A. MAKALE/RAPOR.....	26
IMF:.....	26
FSA	28
HKMA.....	28
B. HABERLER.....	29
1) Hazine Müsteşarlığı: Gelire Endeksli Senetler	29
2) HKMA: Kur Riski Yönetimi	29
3) BIS: BCBS Yeni Üyeler	30
4) BaFin: Sigorta Şirketlerinde Risk Yönetimi	30
5) BIS: Yeni Başkan Caruana	30

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABCP	: Varlığa Dayalı Menkul Kıymet – Asset Back Commercial Paper
BCBS	: Basel Bankacılık Denetim Komitesi - Basel Committee on Banking Supervision
BIS	: Uluslararası Ödemeler Bankası - Bank for International Settlements
CDO	: Teminatlı Borç Yükümlülükleri - Collateralized Debt Obligation
CDS	: Kredi Temerrüt Swapları – Credit Default Swap
CEBS	: Avrupa Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi Committee of European Banking Supervisors
CEIOPS	: Avrupa Birliği Sigorta ve Emeklilik Fonları Denetim Otoriteleri Komitesi Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors
CESR	: Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenlemecileri Komitesi Committee of European Securities Regulators
CGFS	: Global Finansal Sistem Komitesi - Committee on the Global Financial System
CRD	: Sermaye Yeterliliği Direktifi (2006/48-49) - Capital Requirements Directive
EC	: European Community - Avrupa Topluluğu
ECOFIN	: AB Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi - Economic and Financial Affairs Council
IADI	: Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliği International Association of Deposit Insurers
IASB	: Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu International Accounting Standards Board
ICIS	: İslami Kolektif Yatırım İmkanları Islamic Collective Investment Schemes
IFRIC	: Uluslararası Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları International Financial Reporting Standards
IMF	: Uluslararası Para Fonu - International Monetary Fund
IOSCO	: Uluslararası Sermaye Piyasası Kurumları Teşkilatı International Organization of Securities Commissions
IRC	: İlave Risk Yükümlülüğü - Incremental Risk Charge
FSF	: Finansal İstikrar Forumu- Financial Stability Forum
RMD	: Riske Maruz Değer

SUNUŞ

Uluslararası finansal piyasalarda yaşanmakta olan krizde hangi noktada olunduğuna ve krizin daha ne kadar süreceğine ilişkin tartışmalar yoğun olarak devam etmektedir. Bu tartışmalar sırasında krizin nedenleri, bu kapsamda düzenleme ve denetleme alanında ne gibi eksiklikler olduğu ve neler yapılması gerektiği de en fazla gündeme gelen konular arasındadır.

Pek çok denetim otoritesi ve/veya uluslararası kuruluş tarafından eksikliklerin tespit edilmesi ve giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır, yapılmaya devam edilmektedir. Düzenlemelerin kapsamı konusunda yapılan öneriler çeşitlilik göstermekle beraber, önümüzdeki dönemde daha sıkı düzenlenmiş ve daha sıkı denetlenen piyasalarda çalışılacağı beklentisi hakim görünmektedir.

Böyle bir konjonktür içinde ilk sayısı Ocak 2009'da yayımlanan ve 2008 yılı içinde risk yönetimi alanında meydana gelen gelişmelere yer veren Risk Bülteni'nin bu sayısında, 2009 yılı ilk çeyreğinde uluslararası kuruluşlarca yapılan düzenleme/değerlendirme/anket çalışmalarının yanısıra AB ve diğer ülke otoriteleri tarafından alınan tedbir/uygulama örneklerine, risk yönetimine ilişkin haberlere yer verilmiştir. Daha önce de belirtildiği üzere Bültenin amacı, risk yönetimi alanında gündeme gelmiş her konu ve raporu ele almaktan ziyade, önemli gelişmelere ilişkin farkındalık yaratmaktır. Bülten'de metinlerin içeriğine ilişkin bilgilere ek olarak, orijinal metinlere ulaşmak isteyenler için doküman isim ve web adreslerine yer verilmiştir.

I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER

A. CRD Değişiklik Çalışmaları

Avrupa Komisyonu tarafından CRD’de yapılacak muhtemel değişikliklere ilişkin görüş almak amacıyla ilgili tüm tarafların önerilerine açık olan bir çalışma dokümanı yayımlanmıştır. 29 Nisan 2009’a kadar görüşe açık olacak bu dokümanın, Komisyon tarafından 1 Ekim 2008’de yayımlanan CRD değişiklik önerilerini tamamlayıcı nitelikte olduğu belirtilmiştir. Yapılan çalışmaların çıkış noktasının 2007 yılından itibaren yaşanmaya başlanan küresel finansal kriz olduğu ve amacının da finansal kuruluşların uluslararası gelişmeler paralelinde daha etkin ve başarılı bir şekilde denetimi olduğu açıklanmıştır.

Basel Komitesi tarafından yayımlanan dokümanlara paralel olarak hazırlanan metinde yer alan temel değişiklikler 3 başlık altında ele alınmaktadır:

1. Alım-satım hesaplarına ilişkin olarak tutulan sermayenin güçlendirilmesi
2. Bir kısım menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin ilave sermaye tutulması
3. Menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin risk yönetimi ve kamuya açıklama prensiplerinin geliştirilmesi

Alım-satım hesaplarına ilişkin olarak getirilen değişiklikle amaçlanan, alım-satım hesaplarında yer alan menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin hesaplanan spesifik risk tutarının alım-satım hesabı dışındaki hesaplarda yer alan menkul kıymetleştirme pozisyonları tutarına bağlı olmasını sağlamaktır. Bu kapsamda, alım-satım hesaplarında yer alan tüm menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin, ilgili pozisyona alım-satım hesabı dışındaki hesaplarda denk gelen pozisyonun risk ağırlığının %8’i kadar spesifik risk için sermaye gereksinimi uygulanması amaçlanmaktadır. Bu durumun ilgili tarafların sermaye gereksinimini nasıl değiştireceği hususunda özellikle bankalardan geri dönüş beklendiği belirtilmiştir.

Dokümanda, bir kısım menkul kıymetleştirme pozisyonları olarak belirtilen pozisyonların “yeniden menkul kıymetleştirme” pozisyonları olduğu ifade edilmiş ve söz konusu pozisyonlara ilişkin olarak daha yüksek risk ağırlığı uygulanmasının Basel Komitesi tarafından yayımlanan değişiklik dokümanlarında yer aldığı belirtilmiştir. Ancak Komisyon söz konusu pozisyonların risk ölçümünün çok zor olduğunu ve bu pozisyonların sermayeden indirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu konuda ilgili tarafların görüşlerinin özellikle talep edilmekte olduğu belirtilmiştir.

Menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin risk yönetiminin ve kamuya açıklama prensiplerinin geliştirilmesi noktasında Komisyon tarafından 1 Ekim 2008’de yayımlanan CRD değişiklik önerileri metnine ilave bir çalışma yapılmadığı belirtilmiştir. Ancak Basel Komitesince yayımlanmış olan tavsiye metinlerinden CRD metnine ilave yapılması noktasında ilgili tarafların görüşlerinin beklendiği açıklanmıştır.

Kaynak: Public Consultation regarding possible changes to the Capital Requirements Directive

Link: http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/index_en.htm

B. CEBS: 2009 Yılı Çalışma Programı (Şubat 2009)

CEBS (Avrupa Birliği Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi) 17 Şubat 2009'da yıllık çalışma programını yayımlamıştır.

Programda 2008 yılında gerçekleştirilmiş faaliyetlerin özeti ile 2009 yılı için projeler bulunmaktadır. CEBS'in 2009 yılı için öngördüğü önemli aktivitelerden bazıları aşağıda sıralanmaktadır:

Birincil Önceliğe Sahip Konular:

- Kriz yönetimi,
- Erken müdahale mekanizmaları,
- Şeffaflık, açıklama ve değerlendirme,
- Düzenli risk değerlendirmeleri,
- Likidite riski yönetimi,
- Denetim otoritelerinin oluşturduğu heyetler ve ortak çalışmaları,
- Hibrid sermaye araçları,
- Denetim otoritesi raporlaması,
- Eğitim programları,
- Menkul kıymetleştirme,
- İkinci yapısal blok aktiviteleri,

İkincil Önceliğe Sahip Konular:

- Döngüsellik (Pro-cyclicality),
- CRD'de düzeltmeler,
- Denetleyicinin şeffaflığı,
- Finansal şirket grupları,
- Otoriteler arasında arabuluculuk,
- Yetki devri,

Üçüncül Önceliğe Sahip Konular:

- Yapısal faiz oranı riski konusunda geliştirmeler,
- İkinci yapısal bloktaki çeşitlendirme konusunda takip raporu,
- Validasyon (GL10) rehberinin güncellenmesi,
- İş, itibar ve stratejik risk konularında çalışma,
- Üçüncü yapısal bloğun uygulanması hakkındaki çalışmanın güncellenmesi.

Kaynak: CEBS publishes its work programme 2009

Link: <http://www.c-ebs.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-has-published-its-work-programme-2009.aspx>

C. TCMB: Likidite Desteği Kredisi Yönetmeliği (Ocak 2009)

27/12/1999 tarihinde yürürlüğe giren, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında **“Bankalara Kullandırılacak Kredi Yönetmeliği”** yürürlükten kaldırılmış, yerine **“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Likidite Desteği Kredisi Yönetmeliği”** 29 Ocak 2009’da yürürlüğe girecek şekilde yayımlanmıştır.

Merkez Bankası açıklamasında “bankacılık sisteminin dayanıklı yapısı ve mevcut araçların etkinliğini dikkate alarak, bundan sonraki dönemde de söz konusu kredi imkanının kullandırılmasına gerek kalmayacağını değerlendirmekte ancak ... her türlü olumsuz koşullara önceden hazırlıklı olmayı, olağanüstü şartlar altında kullandırılacak kredi imkanlarının kullandırma esasları hakkında bankacılık sistemini ve kamuoyunu şeffaf bir şekilde bilgilendirmeyi faydalı görmektedir. Bu çerçevede, Merkez Bankası Yasası’nın 40. maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca kullandırılacak kredilere ilişkin usul ve esasların belirlendiği” ifade edilmiş ve söz konusu Yönetmelik yayımlanmıştır. Yönetmelik uyarınca krediler;

- Avans şeklinde, birer aylık vadelerle, en fazla bir yıl süreyle,
- Bu tür kredilerin faizinin merkez bankalarının açık piyasa işlemleri faiz oranından daha yüksek belirlenmesi temel ilkesi dikkate alınarak, söz konusu krediler için Merkez Bankası’nın Bankalararası Para Piyasası gün içi işlemleri kapsamında belirlediği borç verme faiz oranının kullanılması,
- Mevcut durumda, Bankalararası Para Piyasası’nda kabul edilen teminatlar karşılığında,
- Kredi başvurusunda bulunan bankanın özkaynaklarının 2 katı ile sınırlı olmak üzere

kullandırılacaktır.

Kaynak: TCMB Likidite Desteği Kredisi Yönetmeliği

Link: http://www.tcmb.gov.tr/Banka_Hakkında/Mevzuat/Piyasalar/Yönetmelikler

D. CESR: Açığa Satışın Düzenlenmesine İlişkin Tavsiye Metni (Ocak 2009)

CESR (Committee of European Securities Regulators) 19 Aralık 2008 tarihinde görüşe sunduğu ve 20 Ocak 2009 tarihine kadar askıda tuttuğu, açığa satışın düzenlenmesine ilişkin tavsiye metnine gelen görüşleri 27 Ocak 2009’da yayımladı.

İlgili tarafların görüşlerinin talep edildiği dokümanda özellikle üç konu üzerinde durulması gerektiği ifade edilmektedir:

- 1) CESR üyelerinin aldığı önlemlerin etkilerinin değerlendirilmesi,
- 2) Yeknesak bir yaklaşımın oluşturulması için gerekli politik seçenekler,
- 3) Ülkesel boyutta uygulamaya konulacak olan kararların alınmasında işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi.

Kaynak: Call for Evidence: Regulation of Short Selling by CESR Members

Link: <http://www.cesr-eu.org/popup2.php?id=5437>

Kaynak: Responses: Call for evidence on regulation on short-selling by CESR Members

Link: <http://www.cesr-eu.org/index.php?page=responses&id=129>

E. CEBS: Denetim Otoritelerinin Oluşturduğu Heyetlerin Çalışması İçin Yazılı Anlaşmalara İlişkin Temel Doküman (Ocak 2009)

Denetim otoritelerinin ortaklaşa oluşturduğu heyetlerin çalışmasının geliştirilmesine ilişkin olarak 2006 yılı ortalarından beri çalışmakta olan CEBS, bu çalışmanın ilk sonuçlarını 2007 yılı Aralık ayında yayımlamıştır.

Yayımlanan sonuçlardan biri ise denetim otoritelerinin oluşturduğu heyetlerin ortak çalışması için bir çerçeve oluşturmayı ve heyetlerin verimli çalışmasını sağlamayı amaçlayan yazılı anlaşmalar için hazırlanan temel dokümandır. Bu belge, 2008 yılı ilk yarısında uygulamalı olarak test edilmiştir. Uygulamalı test CEBS'i oluşturan 10 denetim otoritesinden 8'inin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bütün uygulama sürecinin sonucu olarak bu çerçeve dokümanın yeterince esnek ve kullanılabilir olduğu görülmüştür. Özellikle uygulama esnasında herhangi bir yasal engelle karşılaşmaması önem arz etmektedir. Belge, CRD ve CEBS rehberlerinde hali hazırda bahsi geçen konuların çıkarılması için gözden geçirilmiştir. Kriz yönetimine ilişkin kısım ise kısaltılarak sınırlanmış finansal istikrara ilişkin daha önce yayımlanmış dokümanlara referans verilmiştir.

Son olarak en güncel CRD ile uyumlu olması için şablonda kısmi değişiklikler yapılmıştır. CEBS bu şablonun Avrupa Birliği denetim otoritelerince diğer denetim otoriteleri ile yapılacak çok taraflı anlaşmalarda kullanılmasını şiddetle tavsiye etmektedir.

Kaynak: Revised Template for Written Agreements Between Supervisors for the Functioning of Colleges

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-has-published-a-revised-Template-for-written-.aspx>

F. CEBS/ CEIOPS: Denetim Otoritelerinin Oluşturduğu Heyetlerin Çalışması İçin Prensipler (Ocak 2009)

CEBS, 27 Ocak 2009'da CEIOPS (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors) ile yaptığı ortak basın duyurusunda "Denetim otoritelerinin oluşturduğu heyetlerin çalışması için 10 adet prensip" yayımlamıştır.

Kuruluşlarından beri komiteler sınırötesi faaliyetleri olan finansal şirketlerin denetimine ilişkin olarak denetim otoriteleri arasındaki işbirliğini artırmak için aktif olarak çalışmışlardır.

Bu konu üzerinde bireysel olarak çalışan komiteler bir araya gelerek ortak bir çalışma da yürütmüş ve bankacılık, sigortacılık ve finansal şirketler sektörünü ilgilendiren heyet çalışmalarına ilişkin prensipler ortaya koymuşlardır. Prensipler şimdiye kadar yürütülen çalışma ve tecrübelerle özellikle de son dönem kriz ortamında elde edilen deneyimlere dayanmaktadır.

ECOFIN'in (Economic and Financial Affairs Council) 4 Aralık 2007 tarihinde açıkladığı yol haritasının ve 14 Mayıs 2008 tarihli Avrupa Birliği denetim çerçevesi ve finansal istikrar üzerine konsey kararlarının ardından Avrupa Birliği Denetim Otoritesi Komiteleri'nden denetim heyetlerinin faaliyetlerine ilişkin bir rehber üzerine çalışmaları istenmiştir.

Denetim otoritelerinin oluşturduğu heyetlerin çalışmalarına baz oluşturması öngörülen prensipler özetle aşağıdaki gibidir:

- 1) Üye ülkelerin denetim otoritelerinin denetimini yürüttüğü, sınırötesi faaliyetleri olan bir sigorta, banka veya finansal şirket grubu bundan sonra "Grup" olarak anılacak ve bir "Heyet" (Otorite denetçileri heyeti) oluşturulacaktır.
- 2) Heyet, ortak çalışma ve koordinasyon için sorumlu ve denetim faaliyetini yürüten otoriteler arasında esnek, kalıcı bir forum oluşturacaktır. Gerekli görüldüğü takdirde heyet diğer denetim otoriteleri ile de işbirliği yapabilecektir.
- 3) Heyetin organizasyonu; Grubun organizasyonu, yapısı, büyüklüğü ve karmaşıklığı ve Grubun sağlamlığının değerlendirilmesi ile orantılı olacak ve bu organizasyon Grubun faaliyetlerini, risklerini ve yasal yapısını yansıtacaktır.
- 4) Heyet oluşturulurken her bir denetim otoritesi, kendi denetimine tabi kuruluşun önemini, Grup açısından risklerini ve yerel finansal piyasalarla olan sistemik ilişkisini kapsayan değerlendirmelerini diğer denetim otoriteleriyle paylaşacak ve diğer denetim otoritelerinin değerlendirmelerini de hesaba katacaktır.
- 5) Heyetin katılan denetim otoriteleri arasındaki işbirliğini, Grubun halihazırdaki ve kriz anlarındaki denetimine ilişkin Sınırötesi İstikrar Gruplarına olan taahhütleri de içerecek şekilde faaliyetleri ortaya koyan yürürlükte olan anlaşmaları olacaktır.
- 6) Sigorta grubu için Grubun denetim otoritesi, Bankacılık grubu için konsolide denetimden sorumlu denetim otoritesi, işbirliği sürecini başlatacak, Heyet toplantılarına başkanlık edecek ve Heyet onayından geçecek Grubun denetim planını tasarlamakla sorumlu olacaktır.
- 7) Heyet; acil durumlar, Grubun risk profilinin anlaşılması, Grup seviyesindeki denetim kapsamındaki gözden geçirme ve Grup risklerinin transfer edilmesine ilişkin denetim planları da dâhil olmak üzere risk değerlendirmesine ilişkin bilgilerin bir araya getirilmesi ve paylaşılması için verimli bir platform sağlayacaktır.
- 8) Heyet; uygulanabilir olduğu ölçüde her bir denetim otoritesinin alacağı ana kararlara ilişkin girdileri koordine edecek, yaklaşımların uyumlaştırılmasını destekleyecek ve gerektiği yerlerde çıkarımlarda bulunacaktır.
- 9) Heyetin gündeminde yerinde denetimin planlanması ve koordinasyonu yer alacak, elde edilen bulgular Heyet'te yer alan diğer denetim otoriteleri ile ihtiyaçlar ve gizlilik önlemleri göz önünde bulundurularak paylaşılacaktır.
- 10) Heyet içindeki denetim otoriteleri Grubun maruz kaldığı riskleri değerlendirecek ve mümkün olduğunca ana risklere karşı erken uyarı yapacaktır.

Bu prensiplere ilaveten CEBS ve CEIOPS halen sınırötesi ve sektörler arası denetim üzerine çalışmalarını sürdürmektedir. Komiteler bu tür heyetlerin sektörler bazında nasıl çalışması gerektiğine ilişkin rehberler üzerinde anlaşmış olup, söz konusu rehberleri halen test etmektedir.

CEBS ve CEIOPS kriz durumlarındaki Heyet çalışmalarına ilişkin tecrübeleri de dikkate almaktadır.

Kaynak: Colleges of Supervisors – 10 Common Principles

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/aeecaf1a-81b5-476a-95dd-599c5e967697/Clean-V3-formatted-CEBS-2008-124-CEIOPS-SEC-08-54-.aspx>

G. CEBS: Finansal Raporlama İlkeleri (Mart 2009)

CEBS 10 Mart 2009'da "Finansal Raporlama İlkeleri" düzenlemesinde revizyon yapmak üzere bir istişare metni yayımlamıştır. İstişare süresinin 10 Haziran 2009 tarihinde bitmesi öngörülmüştür.

Finansal Raporlama İlkeleri ilk olarak CEBS tarafından Aralık 2005'te çıkarılmıştır. Bu ilkeler ile denetim otoritelerine yapılan finansal raporlamaların standartlaşması ve gereksiz raporlamaların azaltılarak Avrupa Birliği'ndeki denetim faaliyetlerinin verimliliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Yapılacak revizyonda önerilen başlıca konular;

- Hali hazırdaki ilkelerde yer alan minimum veri gereksinimine ek olarak maksimum veri gereksiniminin uygulanması,
- Raporlama formlarının azaltılması,
- Raporlama sıklığının ülke tercihi göre üç ayda bir, altı ayda bir veya yıllık bazda olması,
- XBRL taksonomisinin (sınıflandırma sistemi) kullanılmasıdır.

Kaynak: Consultation Paper on Amendments to the Guidelines on Financial Reporting

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-publishes-its-consultation-paper-on-amendment.aspx>

H. CEBS: Ücretlendirme Politikası Hakkında Prensipler (Mart 2009)

CEBS'in tartışmaya açtığını duyurduğu ücretlendirme politikası hakkında prensiplere ilişkin görüşlerin alınması 3 Nisan 2009 tarihine kadar sürecek ve bu tarihten sonra kesinleşen prensipler, içsel yönetim ilkelerine eklenecektir (Guidelines on the Application of the Supervisory Review Process under Pillar 2-İkinci Yapısal Blok Kapsamında Denetim Otoritesi Değerlendirmesinin Uygulanmasına İlişkin Rehber).

Prensipler sadece yöneticilerin ücretlendirilmesinden ziyade organizasyonun bütününe uygulanabilecek ücretlendirme politikalarını kapsamaktadır. Ücretlendirme politikasında özellikle odaklanılan başlıca noktalar şunlardır:

- Şirketin amacı ve bireysel amaçların uyumu,
- Şirket ortaklarına karşı şeffaflık sorumluluğu,
- Karar alma ve gözetim yoluyla yönetim,
- Performans ölçümü,
- Ücretlendirmenin yapısı.

Bu prensiplerin oluşturulmasında CEBS özellikle FSF olmak üzere, ücretlendirme politikaları konusunda araştırma yapan kuruluşlarla ortak çalışma yaptığını belirtmiştir.

Bu prensiplerin bankalarca uygulanmasındaki ilerlemeye ilişkin ilk değerlendirmenin 2009 yılının üçüncü çeyreğine kadar denetim otoritelerince yapılması beklenmektedir.

Kaynak: CEBS consults on its principles on remuneration

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-consults-on-its-principles-on-remuneration.aspx>

I. CESR: Türev Ürünlerin Sınıflandırılması (Şubat 2009)

CESR, tezgâh üstü türev ürünlerin kendi raporlama sistemi için nasıl sınıflandırılması gerektiğine ilişkin görüş talebinde bulunmuştur.

Bu görüş talebi ile ilgili tarafların önemli gördüğü sınıflama ve ayrıştırma kriterlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda CESR, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde hali hazırda raporlanan bazı işlemlerin dikkate alınmasını istemiştir. Bu sebeple görüş talebinde bahsi geçen tezgâh üstü türev ürünler, Avrupa Ekonomik Alanında düzenlenmiş piyasalarda işlem gören menkul kıymetlere dayalı olan türev ürünlerdir. Bu kapsamdaki bazı kontrat örnekleri: farka dayalı kontratlar, spreadye dayalı kontratlar, kredi temerrüt takas işlemleri, hisse senedi takas işlemleri, opsiyonlar, futures işlemleri ve warrantlardır.

Kaynak: Call for evidence on the technical standards to identify and classify OTC derivative instruments

Link: http://www.cesr.eu/index.php?page=consultation_details&id=131

J. FSA: Özkaynak Hesaplamasında Değişiklik (Aralık 2008)

Japon Denetim Otoritesi FSA (Financial Services Agency) ekonomik paket kapsamında bankaların özkaynak hesaplamasında aşağıdaki şekilde yumuşamaya gidileceğini duyurmuştur.

Yerel çalışan bankalar için: Önceki mevzuatta satılmaya hazır menkul değerlerin yeniden değerlemesinden kaynaklanan zararlar ana sermayeden %100 oranında düşülmekteyken bahsi geçen yumuşamayla beraber bu kalemlerden oluşan zararlar ana sermayeden indirilmeyecektir.

Uluslararası çalışan bankalar için: Önceki mevzuatta satılmaya hazır menkul değerlerin yeniden değerlemesinden kaynaklanan zararlar ana sermayeden düşülürken, bu kalemlerden elde edilen karlar %45 oranında katkı sermayeye eklenmekteydi. Yeni uygulamayla **devlet tahvili** niteliğindeki (%0 risk ağırlığına sahip) satılmaya hazır menkullerin yeniden değerlemesinden kaynaklanan kar ya da zararlar sermaye hesabında dikkate alınmayacaktır.

Japonya'daki söz konusu geçici uygulama değişikliğine Mart 2012 itibarıyla son verilmesi planlanmaktadır.

Kaynak: Partial relaxation of capital adequacy requirement for banks

Link: <http://www.fsa.go.jp/en/newsletter/2008/12.html#tp01>

K. FSA: Likidite Prensiplerinin Uygulanması (Ocak 2009)

İngiliz Denetim Otoritesi FSA (The Financial Services Authority), 4 Aralık 2008'de yayımladığı ve müzakere süreci 4 Mart 2009'da biten; -Bankalar, inşaat şirketleri ve yatırım firmalarının- likidite gereksinimlerinin kapsamlı bir şekilde yeniden değerlendirilmesine yönelik öneriler içeren istişari dokümanda yer alan yeni kuralları, ilgili sektörlerle Ekim 2009'da sunacağını belirtti.

İstişari dokümanda yer alan öneriler, piyasanın son 18 ayda karşılaştığı zorlukları dikkate almakta ve uluslararası kapsamda fikir birliği sonucunda oluşturulan likidite standartlarını -özellikle de Basel Komitesi tarafından yayımlanan likidite riski yönetim ve denetimine ilişkin sağlam uygulamaları- temel almaktadır.

Bu çerçevede, üst yönetimin sağlam bir likidite riski yönetimi yaklaşımının uygulanmasına yönelik sorumluluğu devam etmekle birlikte, FSA aşağıdaki hususları önermektedir:

- Şirketin likidite riskini değerlendirme ve buna yönelik gerekli politikaları geliştirme konusundaki kabiliyetinin daha fazla vurgulandığı likidite riski yönetimi için yeni ve sayısal bir çerçeve,
- Şirketin stres testlerine ve acil fon sağlama planlarına daha fazla odaklanılarak hazırlanmış, likidite riski yönetimi için güçlendirilmiş kalitatif bir çerçeve,
- Likidite riski raporlamalarına yönelik yeni gereksinimler,
- İngiltere'de faaliyette bulunan büyük şirketlerin operasyonlarını değerlendirmeye yönelik yeni bir yaklaşımın getirilmesi.

Kaynak: FSA consults on liquidity rules for banks, building societies and investment firms

Link: <http://www.fsa.gov.uk/pages/Library/Communication/PR/2008/144.shtml>

L. OSFI: Likidite Prensiplerinin Uygulanması (Ocak 2009)

Kanada Denetim Otoritesi OSFI (Office of the Superintendent of Financial Institutions) bankalar için likidite riskine ilişkin bir tavsiye yayımladı.

Buna göre OSFI önümüzdeki dönemde şu an mevcut olan B-6 kodlu likidite riski rehberini değiştireceğini açıklamış ve o tarihe kadar BIS'in yayımladığı likidite riski prensiplerinin bankalarca kullanılmasını tavsiye etmiştir.

Kaynak: BCBS - Sound Principles for Liquidity Risk Management and Supervision

Link: http://www.osfi-bsif.gc.ca/app/DocRepository/1/eng/guidelines/prudential/advisories/b6_adv_e.pdf

M. FSA: Piyasa Şeffaflığının Gelişmesi İçin Yeni Kurallar

İngiliz Denetim Otoritesi FSA, piyasa şeffaflığının gelişmesi için yeni kurallar içeren bir Politika açıklaması (Policy Statement) yayımlamıştır. Söz konusu açıklama; fark kontratları (Contracts for Difference -CfDs) için yeni kamuya açıklama yükümlülükleri getirmektedir.

Yeni kurallar, bir şirkette pay edinmeye hukuki olanak sağlayan ya da paylar üzerinde aynı ekonomik etkiyi sağlayan, finansal araçları kapsamaktadır. Bu kapsamdaki payların ve benzeri finansal araçların toplulaştırılması ve %3 oranında bir eşik değer dikkate alınarak kamuya açıklanması gerekmektedir. Kural sayesinde, bahsi geçen finansal araçlar ve söz konusu paylar, şirketin kurumsal yönetimini ve/veya şirketin pay dağılımını gizlice etkilemek için kullanılamayacaktır.

Yeni kurallar, piyasa şeffaflığının gelişmesini ve piyasa oyuncularının risklerini kamuya açıklamamasından veya yeterince açıklamamasından kaynaklanan bazı problemleri çözmeyi amaçlamaktadır.

Kaynak: New Contracts for Difference disclosure regime to take effect in June

Link: <http://www.fsa.gov.uk/pages/Library/Communication/PR/2009/034.shtml>

N. FMA: Yatırım Fonları İçin Sermaye Gereksinimi

Avusturya Denetim Otoritesi FMA (Austrian Financial Market Authority), “investment firms” olarak adlandırılan aracı kuruluşların da bankalar gibi yüzde 8 sermaye bulundurmasına yönelik bir düzenleme yayımlamıştır. Doküman İngilizce olarak yayımlanmamıştır, ilgili basın açıklaması aşağıdaki linkte yer almaktadır.

Kaynak: Circular on the Capital Requirements and Required Solvency Margin for Investment Firms

Link:

http://www.fma.gv.at/cms/site/EN/presseaussendung_detail.html?doc=CMS1234438427641&channel=CH0055

O. Banca D'Italia: Basel II Düzenlemesinde Değişiklik

İtalya'da Basel-II uygulaması (CRD 2006/48/EC ve 2006/49/EC direktifleri) 27 Aralık 2006'da Circular 263'ün yayımlanmasıyla yürürlüğe girmiştir. İtalyan Merkez Bankası Banca D'Italia 15 Ocak 2009'da bu düzenlemede yaptığı 3. revizyon ile piyasa riski ve konsantrasyon riskine ilişkin olarak bazı değişiklikler yapmıştır (Değişiklikler henüz sadece İtalyanca olarak kamuoyu ile paylaşılmıştır).

Kaynak: New regulations for the prudential supervision of banks, Circular

Link: http://www.bancaditalia.it/vigilanza/banche/normativa/disposizioni/vigprud/circ_263_2006.zip

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI

A. BIS

1. Basel II Değişiklik Önerileri (Ocak 2009)

Basel Bankacılık Denetim Komitesi birinci önceliği olmaya devam eden ve yaşayan bir yapı olmasını amaçladığı Basel II'yi güçlendirmeye yönelik yeni bir istişari paketi 16 Ocak'ta yayımlamıştır. Önerilen bu değişikliklerle bankaların portföylerinde yer alan alım-satım işlemleri, seküritizasyon ve bilanço-dışı araçlara yatırımlarla ilgili risklerin, minimum sermaye gereklerine, risk yönetimi uygulamalarına ve kamuya yapılan açıklamalara daha iyi yansıtılması amaçlanmaktadır.

Açıklanan paket 2 ana bölüm, üç dokümandan oluşmaktadır:

i) Alım-satım portföyüne ilişkin öneriler (trading book proposals):

Alım-satım portföyü için yasal sermaye uygulamasına ilişkin olarak öneriler “*Revisions to the Basel II market risk framework*” ve “*Guidelines for computing capital for incremental risk in the trading book*” dokümanlarında yer almaktadır. Bu bölüme ilişkin yorumlar 13 Mart 2009 tarihine kadar toplanmıştır, **uygulamaya Aralık 2010** itibariyle geçilmesi planlanmaktadır.

Basel Komitesi ve IOSCO (International Organization of Securities Commissions) arasında 2005 yılında yapılan anlaşmada, alım-satım portföyü için uygulanan sermaye düzenlemesinde bazı iyileştirmelerin yapılması kararlaştırılmıştı. Yapılması planlanan revizyonlardan birisi, spesifik riske ilişkin sermaye gereksinimini model kapsamında ölçen bankalar için, RMD (Riske Maruz Değer) modellerindeki ilave temerrüt riski (incremental risk) için gündeme gelen yeni sermaye gerekleri idi. Komitenin Mart 2008 toplantısında, bu ilave sermaye gereğinin (incremental risk charge-IRC) kapsamı genişletilmiş, sadece temerrüt kaynaklı ilave risklerin değil, diğer bazı ilave risklerin de dikkate alınması gündeme getirilmiştir.

Komite IOSCO ile ortaklaşa çalışmış, sektör temsilcilerinin ve denetçilerin görüşlerini almıştır. Çalışma metni, Komite ile IOSCO’nun bir Ortak Çalışma Grubu tarafından hazırlanmış olmakla beraber nihai teklif Komite’ye aittir ve Basel II kapsamında bankaların bazı uygulamalarına ilişkin ihtiyati yaklaşımlar içermektedir.

Komitenin Temmuz 2008’de açıkladığı istişari metne (*Proposed Revisions to the Basel II Market Risk Framework*) ilişkin yorumlar da çalışmalar kapsamında dikkate alınmıştır.

Basel II piyasa riski yapısında planlanan değişikliklere göre; Komite seküritize edilmemiş kredi ürünlerinde, alımsatım portföyü için mevcut RMD yapısını, temerrüdün yanı sıra kredi derecelendirme notunun değişmesinden kaynaklı riski (migration riski) de içeren ilave risk sermaye gereği ile güçlendirmeyi önermektedir. Seküritize edilmiş ürünler için mevcut yapının devam edeceği belirtilirken, uygulamanın başlaması ile portföyler arası arbitraj olanağına yönelik teşviklerin ortadan kalkması beklenmektedir.

Bir başka öneri ise strese tabi RMD uygulamasıdır. Kriz sırasında bankaların alım-satım portföylerinden kaynaklı zararları 1.yapısal blok, piyasa riskindeki minimum sermaye gereklerinin oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla Komite bankaların, önemli zararlara ilişkin olarak bir yıllık gözlem süresini dikkate alan “strese tabi RMD” hesaplamasını önermektedir.

Diğer bir öneri, spesifik risk hesaplamasında likit ve iyi çeşitlendirilmiş portföyler için %4’lük tercihli uygulamaya son verilmesidir. Böylece her yapıdaki portföy için %8’lik sermaye gereksinimi hesaplanacaktır.

ii) Basel II yapısının güçlendirilmesine yönelik öneriler:

Bu bölümde Komitenin her üç yapısal bloğun da (Pillar 1-2-3) güçlendirilmesine yönelik önerilerini içeren “*Proposed enhancements to the Basel II framework*” adlı dokümanı yer almaktadır. Bu metne ilişkin **yorumların 17 Nisan 2009** tarihine kadar iletilmesi beklenmekte, **uygulamaya 2009 sonu** itibariyle geçilmesi planlanmaktadır.

1. Yapısal Blok

Alım-satım portföyü değişikliklerine ek olarak Komite, 1.yapısal blok kapsamında, risklerin daha iyi tespit edilmesini sağlamak üzere değişiklikler önermektedir. Kriz, varlığa dayalı menkul kıymetlerden (ABCP) oluşan teminatlandırılmış borç yükümlülüklerinin (CDOs) sistemik riskle bağlantısının geleneksel seküritizasyonlara kıyasla çok daha yüksek olduğunu göstermiştir. Komite kısa ve uzun dönem likidite olanakları arasındaki farklılıkları ortadan kaldırarak varlığa dayalı menkul kıymetlere dayalı araçları desteklemek üzere ayrılan likidite için, sermaye gereksiniminin artırılmasını önermektedir.

Komite ayrıca bankaların, dış derecelendirmeye tabi seküritizasyon pozisyonlarının yapısına ilişkin ayrıntılı bilgi sahibi olmalarının zorunlu kılınmasını, aksi halde daha yüksek sermaye gereksinimine tabi tutulmalarını önermektedir.

2. Yapısal Blok

Amaç, krizle beraber risk yönetimi uygulamalarında ortaya çıkan ve çoğu kez finansal kuruluşların yönetim yapılarındaki temel sorunların işareti olan eksikliklerin ele alınmasıdır (Sektörde bu sorunlara ilişkin pek çok çalışma ve ilke geliştirilmiştir). Basel II sermaye yapısı denetçilere bu tedbirlerin daha uzun vadede uygulanmasını sağlamak üzere güçlü bir araç sunmaktadır. Bu ise 2. yapısal blok kapsamında sermaye planları ve bir kuruluşun yalnız kendi risk profilini yansıtan minimum yasal sermaye gereğinin üzerindeki ek sermaye desteklerinin düzenli olarak gözden geçirilmesi ile güçlendirilebilir. Bu amaçla komite denetçilere yönelik rehberliğini aşağıdaki yollarla güçlendirmeyi planlamaktadır:

- Kurumsal bazda yönetim ve risk yönetimi
- Bilanço dışı işlemlerin ve seküritizasyonların dikkate alınması
- Risk ve getirilerin uzun dönemli idaresinin teşvik edilmesi.

Ayrıca 2. yapısal bloğu güçlendirecek önerilere ilişkin olarak Basel Komitesi'nin aşağıda yer alan çalışmalarından da pek çok tavsiye alınmıştır:

- Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision (Eylül 2008)
- Supervisory guidance for assessing banks' financial instrument fair value practices (28 Kasım 2008'de yoruma açıldı)
- Principles for sound stress testing practices and supervision (6 Ocak 2009'da yoruma açıldı)

3. Yapısal Blok

Komite, mevcut 3. yapısal blok gereklerine aşağıdaki 6 alanda değişiklik önerileri getirmiştir:

- 1- Alım-satım portföyündeki seküritizasyonlar,
- 2- Bilanço dışı araçların garantörlüğü,
- 3- Seküritizasyonlar ve diğer varlığa dayalı menkul kıymetler için İçsel Değerlendirme Yaklaşımı,
- 4- Yeniden-seküritizasyonlar,
- 5- Seküritizasyonlara ilişkin değerlendirme uygulamaları,
- 6- Seküritizasyonlara ilişkin olarak varlıkların hangi aşamada beklemede oldukları (pipeline&warehousing risks).

Bu açıklamalar piyasa katılımcılarına bir bankanın işlemleri, sermayesi, riskleri ve risk değerlendirme uygulamaları hakkında bilgi sağlanması yoluyla bankanın sermaye yeterliliğini değerlendirme olanağı tanıyarak, Basel II düzenlemesinin diğer iki bloğunu (Pillar 1 ve 2) tamamlamayı amaçlamaktadır.

Bu değişiklikler piyasa katılımcılarına bankaların toplam risk profillerini daha iyi anlamalarında yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Komite, açıklama gerekliliklerine ilişkin geliştirilmiş bu önerilerin, banka bilançolarında sekürütizasyonlardan kaynaklanan durumlara ilişkin piyasa belirsizliklerinin yeniden ortaya çıkmasını önlemeye yardımcı olacağına inanmaktadır.

Kaynak: Revisions to the Basel II market risk framework

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs148.htm>

Kaynak: Guidelines for computing capital for incremental risk in the trading book

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs149.htm>

Kaynak: Proposed enhancements to the Basel II framework

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs150.htm>

2. Etkin Stres Testi İçin İlkeler (Ocak 2009)

Basel Bankacılık Denetim Komitesi finansal krizle beraber stres testlerinin yeterliliklerinin sorgulanmaya başlanmasını müteakip, Ocak 2009'da stres testlerine ilişkin istişari bir rapor yayımlamıştır. Rapor için görüş verme süresi 13 Mart 2009'da tamamlanmıştır.

Raporda bankaların stres testi programlarının idaresi, oluşturulması ve uygulaması için ilkeler sunulmaktadır. Finansal krizle beraber stres testlerinde ortaya çıkan ve aralarında '*stres durumlarının potansiyel şiddetinin ve süresinin eksik tahmini*' ile '*firma bazında risklerin tanımlanması ve toplulaştırılmasında yetersiz kalınması'nın* da yer aldığı zayıflıklar ele alınmaktadır. Rapor ayrıca firmaların stres testi uygulamalarının gözden geçirilmesinde denetimcilerin rolü ve sorumlulukları konusunda da beklentiler ortaya koymakta ve etkin bir programın aşağıdaki unsurlara sahip olması gerektiğini belirtmektedir:

- Yönetim kurulu ve üst yönetim tarafından idare edilmelidir,
- Risklerin değerlendirilmesi için ileriye dönük bir bakış açısı sunulmalıdır,
- Sermaye ve likidite planlamasının önemli bir kısmını oluşturmalıdır,
- Kurum içi ve dışı ile iletişimi desteklemelidir,
- Bankanın risk toleransının belirlenmesine rehberlik etmelidir,
- Muhtelif stres koşulları altında risk azaltım ya da acil durum planları geliştirilmesine olanak vermelidir.

Raporla, G20 liderlerinin 15 Kasım 2008 tarihli toplantı bildirisinde gündeme getirilen risk yönetimine ilişkin adımlarından biri de atılmıştır (*Declaration of the Summit on Financial Markets and*

the World Economy/ <http://www.bis.org/goto.htm?www.whitehouse.gov/news/releases/2008/11/20081115-1.html>).

Kaynak: Principles for sound stress testing practices and supervision

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs147.pdf?noframes=1>

3. Ekonomik Sermaye Yapıları (Mart 2009)

Basel Bankacılık Denetim Komitesi Mart 2009 itibariyle ekonomik sermaye uygulamalarına ilişkin bir rapor yayımlamıştır.

Çalışmada büyük bankalardaki ekonomik sermaye uygulamaları incelenmiş ve bu çerçevede muhtelif başlıklar tartışılmıştır. Raporunda ayrıca banka uygulamaları ile beraber denetime ilişkin başlıklara da yer verilmiştir.

Raporunda toplam ekonomik sermaye ile bunu oluşturan altyapı arasındaki bağlantının ve bu altyapı içinde yer alan her bir riskin tutarlı ve mantıklı biçimde ölçülmesinin önemi vurgulanmaktadır. Raporun ana vurgusunu ekonomik sermayenin bileşenlerini oluşturan risklerden ziyade genel olarak ekonomik sermaye sürecine ilişkin konular oluşturmaktadır. Ekonomik sermayenin üç önemli ayağını oluşturan; kredi riskinde bağımlılık modellemesi, karşı taraf kredi riski ve alım-satım portföyü faiz risklerinin her biri ayrı eklemlerde incelenmiştir.

Kaynak: Range of practices and issues in economic capital frameworks

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs152.htm>

4. Global Finansal Sistem Komitesi: Sermaye Hareketleri ve Yükselen Piyasa Ekonomileri Raporu (Şubat 2009)

BIS Global Finansal Sistem Komitesi (The Committee on the Global Financial System-CGFS) tarafından Şubat 2009'da "Capital Flows and Emerging Market Economies" isimli rapor yayımlanmıştır.

Raporunda sermaye hareketleri nedeniyle meydana gelen kırılganlıklar ve sermaye hareketlerinin etkilerine ilişkin son 20 yılda devam eden tartışmalar ele alınmaktadır. Çalışmada, gelişmekte olan ülkelere yönelen yüksek hacimli ve değişken sermaye hareketlerine optimal tepkinin, bir politikalar seti (güçlü makroekonomik politikalar, ihtiyatlı borç yönetimi, döviz kuru esnekliği, sermaye hesaplarının etkin yönetimi, bireysel sigorta ve güçlü yerli finansal piyasaların geliştirilmesi gibi yollarla yeterli seviyede rezervin biriktirilmesi) ile verilebileceği, her bir ülke için bu politikaların uygun bir kombinasyonunun gerekli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kaynak: Capital flows and emerging market economies

Link: <http://www.bis.org/publ/cgfs33.htm>

5. Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri için Temel İlkeler (Ocak 2009)

Basel Bankacılık Denetim Komitesi ve Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliği (IADI-International Association of Deposit Insurers) 12 Mart 2009'da Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri için Temel İlkeler (Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems) isimli raporu görüşe açmıştır.

Finansal İstikrar Forumu, finansal krize ilişkin olarak Nisan 2008'de yayımladığı bir raporda ilgili otoriteleri etkin bir mevduat sistemi için ilkeler üzerinde anlaşmaya davet etmiştir. Söz konusu ilkeler (18 adet), bu davetin sonucunda ortaya çıkmış durumdadır.

İlkeler;

- ✓ Mevduat sigortasının kapsamı,
- ✓ Fonlama,
- ✓ Zamanında geri ödeme,
- ✓ Kamu bilinci oluşturulması,
- ✓ Batık kuruluşların çözümlenmesi,
- ✓ Denetim otoriteleri/merkez bankaları da dahil olmak üzere diğer güvenlik ağı katılımcıları ile işbirliği konularını kapsamaktadır.

Kaynak: Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs151.pdf?noframes=1>

B. IASB (International Accounting Standards Board)

Gömülü Türevlerin Sınıflandırılması (Mart 2009)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından yapılan açıklamada, 22 Aralık 2008 tarihinde görüşe açılan, IAS 39 ve IFRIC 9'da değişiklik öngören hususların kesinleştiği, bu değişikliklerin 30 Haziran 2009 ve sonrası tarihler itibarıyla hazırlanacak yıllık finansal tablolara geriye dönük biçimde uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Yeni hükümler; Ekim 2008'de getirilen ve gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan finansal araçların vadeye kadar elde tutulacak şekilde sınıflandırılmasına olanak tanıyan değişikliğin, bu çerçevedeki sözleşmeler içinde yer alan gömülü türevlere (embedded derivatives) uygulanmasına ilişkin hususları içermektedir.

Söz konusu değişikliklerde:

- Gömülü türevin yer aldığı finansal varlık veya yükümlülüğün, gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan sınıftan çıkarılıp farklı bir portföye dahil edilmesi halinde, söz konusu gömülü türevin finansal araçtan ayrılması gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesi,
- Söz konusu değerlendirme sırasında, ilgili kuruluşun sözleşmeye taraf olduğu dönemdeki koşulların dikkate alınmasının gerektiği,
- Gömülü türevin sözleşmeden ayrılması halinde, değerinin doğru ve güvenilir bir biçimde hesaplanması mümkün olmuyorsa, gömülü türevin dahil olduğu varlık veya yükümlülüğün tamamının, gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan olarak sınıflanmaya devam edilmesinin gerektiği ifade edilmiştir.

Kaynak: IASB Clarifies the Accounting Treatment for Embedded Derivatives When Reclassifying Financial Instruments

Link:

<http://www.iasb.org/News/Press+Releases/IASB+clarifies+the+accounting+treatment+for+embedded+derivatives+when+reclassifying+financial+instru.htm>

Finansal Araçların Açıklanması (Mart 2009)

IASB, politika yapımcıların, yatırımcıların ve ilgili diğer tarafların çağruları sonucunda *IFRS 7: Finansal Araçlar: Açıklamalar* standardı üzerinde değişiklikler yapmıştır. Kurul'dan yapılan açıklamada, söz konusu değişiklikler ile IFRS'lerin kamuya açıklamaya ilişkin hükümlerinin ABD uygulamaları ile daha uyumlu olacağı belirtilmiştir.

Değişiklikler ile gerçeğe uygun değer hesaplamalarına ilişkin açıklamaların daha sağlıklı hale gelmesi ve finansal araçlara ilişkin likidite riskinin açıklama kapsamının geliştirilmesi amaçlanmıştır. İlgili değişiklikler ile gerçeğe uygun değer açıklamalarının üç aşamalı bir çerçevede yapılacağı ve kuruluşların, finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinin nispi güvenilirliğine ilişkin ilave açıklamalarda bulunmaları gerektiği ifade edilmiştir.

Kaynak: IASB Enhances Financial Instruments Disclosures

Link: <http://www.iasb.org/News/IASB+enhances+financial+instruments+disclosures.htm>

C. IMF (International Monetary Fund)

Finansal İstikrar Raporu Güncellemesi (Ocak 2009)

IMF Global Finansal İstikrar Raporu'na ilişkin güncelleme notunda, dünya genelinde derinleşen ekonomik çöküş sırasında kaldıraçlı pozisyonların (deleveraging) baskısının devam ettiğine dikkat çekilmektedir. Bununla birlikte, kötüleşen ekonomik şartlar finansal kuruluşlar için yeni ve yüksek miktarda kayıplar (writedowns) üretmektedir. Bu nedenle, IMF tarafından Ekim 2008'de 1,4 trilyon \$ olarak tahmin edilen kredi varlıklarından kaynaklanan kayıplar 2,2 trilyon \$ olarak revize edilmiştir. Ayrıca, beklenen kayıpların artması dolayısıyla bankalara ilave sermaye gerekecektir. Avrupa ve ABD bankalarının (bunların gelişmekte olan piyasalardaki riskleri de dahil) 2009 ve 2010 yılları için kaba bir hesaplama bu yıllar için elde edecekleri karlar hesaba katılmasına rağmen en az 0.5 trilyon \$ sermayeye ihtiyaç duyacakları tahmin edilmektedir.

Merkez bankaları tarafından piyasalara yapılan likidite enjeksiyonları ve faiz indirimleri para piyasası faizlerini aşağı çekmektedir. Fakat, bankaların uzun vadede likiditeye ihtiyacı olmasına rağmen, Merkez Bankalarının gecelik olarak likidite plase etmesi ve bunu döndürmesi ya da likiditenin Merkez Bankalarına geri dönüyor oluşu likiditeyi sürdürme riskini (rollover risk) arttırmaktadır. Bu durum belirsizliklerin devam etmesinin yanında, likidite şokunun ve karşı taraf riskinin endişe oluşturmaya devam etmesine neden olmaktadır.

Özellikle 2008 dördüncü çeyrekte sendikasyon kredilerinin gelişmekte olan ülkelerde önemli oranda azalmasıyla krizin etkileri söz konusu ülke piyasalarına yansımıştır. Finansman koşullarının bozulmasından dolayı, bu bankalar da, kurumsal şirketlere kısa vadeli borç verme eğilimine girmişlerdir. Bu durum, borçları çevirme (rollover) riskini arttırmaktadır. Ayrıca, global ekonominin yavaşlaması, kurumsal şirketlerin gelirlerini azaltmakta ve iflas riskini de arttırmaktadır.

Çok sayıda ülkede, özel sektör kredi hacmi azalırken kamu sektörü kredi hacmi artmaktadır. Bu çoğunlukla, bankaların kredi verme standartlarını sıkılaştırmasından kaynaklanmaktadır ve gittikçe krediye talebin azalmasıyla da ilişkilendirilmektedir. Ayrıca, gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelerde yer alan pozisyonları da önem arz etmektedir: gelişmekte olan ülkelerin aktiflerinin kalitesinde düşüş, bu ülkelere kaynaklı risklerin artmasına neden olabilecektir.

Ayrıca, Rapor'da krizin etkisine karşı sıkı tedbirler alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu amaçla krize karşı alınacak önlemler;

- likidite enjeksiyonları,
- sermaye artırımları,
- sorunlu aktiflerin azaltılması

olarak sayılmaktadır. Rapor'da ayrıca finansal istikrarın yeniden sağlanması için alınan önlemlerin kapsamlı olması ve karşılaşılabilecek uluslararası sıkıntıları azaltabilmek için, uluslararası koordinasyon sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Kaynak: Global Financial Stability Report Market Update

Link: <http://www.imf.org/External/Pubs/FT/fmu/eng/2009/01/pdf/0109.pdf>

D. IOSCO (The International Organization of Securities Commissions)

Kredi Derecelendirme Kuruluşlarının Temel Yönetim Kurallarına Uyumu

IOSCO; kredi derecelendirme kuruluşlarının, bu kuruluşlar için oluşturulan temel yönetim kurallarına (IOSCO CRA Code) uyumunu değerlendirdiği çalışma sonuçlarını yayımladı. IOSCO ayrıca uluslararası faaliyeti bulunan kredi derecelendirme kuruluşlarının denetimine temel oluşturmak amacıyla, söz konusu kuruluşların IOSCO CRA Code'a uyumu hakkında G-20 ve Financial Stability Forum'a gönderilmek üzere bir "Not" yayımladı.

IOSCO'nun yapmış olduğu çalışmada;

- Üç büyük kredi derecelendirme kuruluşunun - Fitch, Moody's ve Standard & Poors - "IOSCO CRA Code" düzenlemesine ilişkin güncellemeleri önemli oranda uyguladığı,
- Japan Credit Rating (JCR) Kuruluşunun Derecelendirme & Yatırım Bilgilendirme Bölümünün güncellemeye ilişkin bir hükme uymamasının dışında, söz konusu kredi derecelendirme kuruluşunun IOSCO CRA Code düzenlemesi ile tam uyum içinde olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda IOSCO, kredi derecelendirme kuruluşlarını düzenlemek ve denetlemek için bir model değerlendirme uygulaması geliştirmiştir. Buna göre söz konusu uygulamanın, düzenleyicilerin kredi derecelendirme kuruluşlarını denetlerken faydalanacakları bilgi çeşitlerinin genel kapsamının belirlenmesinde yararlı olacağı altı çizilmiştir.

Kaynak: IOSCO Update On Credit Rating Agencies Oversight

Link: <http://www.iosco.org/news/pdf/IOSCONEW138.pdf>

E. WEF (World Economic Forum)

Global Riskler Raporu

Dünya Ekonomik Forumu (WEF-World Economic Forum) 2009 Global Riskler raporu Ocak 2009'da yayımlanmıştır. Muhtelif kişi ve kuruluşların katkılarıyla hazırlanan raporda Ekonomi, Jeopolitik, Çevre, Toplum ve Teknoloji başlıkları altında risklere, bunların geçen seneye göre değişimlerine yer verilmiştir.

Rapor, finansal krizin etkilerine ve 2009 için değerlendirilen riskler üzerindeki uzantılarına odaklanmıştır. Ele alınan riskler:

- Çin'in büyüme oranının %6'ya veya daha da altına düşmesi
- Mali pozisyonlarda bozulma
- Varlık fiyatlarının daha da düşmesi
- İklim değişikliklerine bağlı olarak kaynaklarla ilgili risklerin artması
- Global risklerin azaltılmasında global yönetişimin yetersiz kalması

olarak listelenmiştir.

Bu risklerin kendi aralarında yüksek derecede bağlantılı olmaları nedeniyle, etkilerinin de tam anlamıyla global nitelikte olduğu ifade edilmiştir.

Raporun Finansal Kriz ve Global Riskler isimli ikinci bölümünde yer alan başlıklara ise aşağıda kısaca yer verilmiştir:

- 2008 sonu itibariyle, II. Dünya Savaşı'ndan beri ilk defa tüm dünya aynı anda kriz içindedir, bu durum gelişmekte olan ülkelerden yapılan ihracat talebini azaltarak bu ülkelerin büyüme beklentilerini düşürmektedir, bulaşma etkisi sadece ticaret ve finans yoluyla değil, riskler arası karmaşık bağlantıların belirsizliğini artırarak, karar verme süreçlerini zorlaştırması yoluyla da etkili olmaktadır.

- Kısa dönemli risklerde artış, uzun döneme odaklanma; 2009'da dünya ekonomisini etkilemesi beklenen önemli riskler; bozulan mali pozisyonlar, Çin'in büyümesinde düşüş, varlık fiyatlarının daha da düşmesi ve enflasyon korkusunun yerini deflasyon korkusunun almasıdır.

- Beklenmeyen sonuçlara karşı temkinli olunması.

- Yönetişime ilişkin boşlukların tespit edilmesi ve düzenleme alanında aşırı tepkinin (overreaction) önlenmesi.

- Risk yönetiminin geliştirilmesi; Krizle beraber risk yönetimi alanındaki eksikler ortaya çıkmıştır. Ancak risk yönetimi, bireysel risklerin ötesinde, bağlantıları (interlinkages) ve uzak olasılıkları (remote possibilities) da dikkate almalıdır (11 Eylül saldırıları, 2004'te Asyadaki tsunami ve mevcut global kriz gibi, düşük olasılıklı, yüksek şiddetli olaylar da gerçekleşmektedir). Bunların hepsi normal dağılımın dışında olmakla beraber, olayın merkezinden çok uzaktaki yerler de dahil olmak üzere, pek çok insani ve ekonomik maliyete neden olmuştur. Ancak bu da bir felç nedeni olmamalıdır. Uç olayları da değerlendiren, stres testleri yapan ve sayısal yaklaşımları bilgiye dayalı niteliksel yargılarla uyarlayan bir risk yönetimi farklılık yaratabilecektir. Günümüzde araçların çokluğu etkileyici düzeyde olmakla beraber modellerin sınırları vardır, dolayısıyla karar vericilerin analizlerinde kullandıkları modellerin varsayımları, hassasiyetleri ve kısıtları konusunda dikkatli olmaları gerekmektedir.

Kaynak: Global Risks 2009

Link: <http://www.weforum.org/pdf/globalrisk/2009.pdf>

F. IFSB (Islamic Financial Services Board)

İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB), iki yeni standardı kabul etmiştir. Standartlar, daha önce yayımlanan IFSB-2 ve IFSB-3 standartlarına bir ilave niteliği taşımaktadır:

1) **“İslami Kolektif Yatırım İmkanları (Islamic Collective Investment Schemes, ICIS)” Hakkında Rehber Prensipler (IFSB-6),**

IFSB-6 standardı daha önce yayımlanan IFSB-3 standardına bir ilave niteliği taşımakta ve uluslararası en iyi uygulamaları da dikkate alarak ICIS'ların yönetimine özgü konuları ihtiva etmektedir. IFSB-6 standardı 4 ana bölüme ayrılmaktadır:

- 1) Birinci Bölüm, uluslararası en iyi uygulamaları da göz önünde bulundurarak ICIS'ların **yönetimine** ilişkin yaklaşımı,
- 2) İkinci Bölüm, ICIS yatırımcılarının faydalanması amacıyla **şeffaflık ve kamuya açıklama** konularını,
- 3) Üçüncü Bölüm, ICIS işletmecilerinin (Special Purpose Vehicle kastedilmektedir) portföylere ayırma işlemlerini (dilimleme/tranşlara ayırma); İslam hukuku hükümlerine uygunluklarının takip edilmesinde Fetva Kurullarının rolü ve uygun olmayan gelirlerin arındırılması gibi ICIS'a özgü hususların **İslam hukuku hükümlerine uyumunu**,
- 4) Dördüncü Bölüm, ICIS yatırımcılarının, ICIS'ların yönetiminde yeterli seviyede temsil edilmelerini temin etmek amacıyla ilave koşulları içermektedir.

2) Sukuk Menkul Kıymetleştirmeleri ve Gayrimenkul Yatırımları için Sermaye Yeterliliği Gereksinimleri (IFSB-7)

IFSB-7 standardı, daha önce yayımlanan IFSB-2 standardında yer almayan gayrimenkuller ve Sukuk için yasal sermaye gereksinimi konusuna yer vermektedir.

Kaynak: The IFSB adopts Standards on Islamic Collective Investment Schemes and Sukuk Securitisation

Link: http://www.ifsb.org/preess_full.php?id=117&submit=more

III. ANKET/DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

A. CEBS: Saklama Bankalarının Taşıdığı Riskler

CEBS 2 Şubat 2009'da Saklama Bankalarının taşıdığı risklerle ilgili olarak bir anket metni yayımlayarak görüş talebinde bulunmuştur. CEBS daha önce 4 Haziran 2009 tarihinde ECOFIN'in talebi üzerine Saklama Bankalarının risklerinin yasal düzenlemelerde yeterince ele alınıp alınmadığına ilişkin bir çalışma yayımlamıştı. Bu rapordan sonra CEBS konu üzerinde çalışmaya devam etti ve saklama bankalarının Takas ve Merkezi Karşı Tarafı gibi olan faaliyetlerinin önem düzeyini inceleyen bir çalışmaya başlamıştır. Yayımlanan raporda yasal düzenlemelerde bazı boşlukların olabileceği üzerinde durulmuştu. Saklama bankalarının bahsi geçen faaliyetlerinin boyutunu tespit edebilmek amacıyla CEBS (4 Mart 2009 tarihine kadar teslim edilmesi gereken) bir anket çalışması yayımlamıştır.

Kaynak: Call for evidence for custodian banks

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-publishes-a-call-for-evidence-for-custodian-b.aspx>

B. CEBS: Denetim Otoritelerinin Uygulama Güçlerinin Kıyaslanması

CEBS Mart 2009'da Avrupa Birliği Ülkelerindeki denetim otoritelerinin amaç ve denetimsel açıdan güçlerini kıyaslayan bir rapor yayımlamıştır. Rapor özellikle denetim otoritelerinin erken müdahale tedbirleri ve uygulama güçlerine yoğunlaşmıştır. Söz konusu rapor Avrupa Birliği Komisyonu'nun talebi üzerine hazırlanmıştır. Rapor ile Komisyon'un sorunlu bankalara müdahale konusundaki çalışmalarına yardımcı olunması beklenmektedir. Rapor ayrıca AB denetim otoritelerinin uygulamalarının uyumlaştırılması gereken noktaları ve bununla ilgili yasal engelleri açıklamaktadır.

Kaynak: Mapping Supervisory Objectives and Powers across EU Member States

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-publishes-its-report-mapping-supervisory-obje.aspx>

C. CEBS: Değerleme Raporu

CEBS "Kompleks ve likit olmayan finansal araçların değerlendirilmesine ilişkin rapor" olarak Haziran 2008'de yayımladığı rapordan sonra bu konuda yaşanan gelişmelere ilişkin bir değerlendirme raporu yayımlamıştır.

Rapor aşağıdaki üç sonucu ortaya koymaktadır:

- Öncelikle IASB'nin satılmaya hazır değerlerdeki değer azalışlarının muhasebeleştirilmesi, ilk gün kar/zararları ve kendine ait kredi riskinin etkisinin değerlendirilmesi gibi değerlemeye ilişkin konulara daha geniş yer ayırması,
- Piyasa değeri ölçümü rehberinin daha açık hale getirilmesi,
- Saklı türev ürünler dâhil olmak üzere finansal araçların sınıflandırılmasının açık hale getirilmesi gerektiği.

Kaynak: CEBS publishes the outcome of an assessment of measures taken with respect to the issues raised in its June 2008 Valuation report

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-publishes-the-outcome-of-an-assessment-of-measures.aspx>

IV. DİĞER

A. MAKALE/RAPOR

IMF:

1- A European Mandate for Financial Sector Supervisors in the EU Daniel C. Hardy, Ocak 2009

Çalışmada **Lamfalussy process** olarak bilinen ve Avrupa Birliği'nde finansal sektörün entegrasyonu ile ülkelerarası ilişkilerin korunmasını desteklemeye yönelik ayrıntılı düzenleme ve denetleme yapısı incelenmektedir. Bu süreç, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından ortak kanunlar düzenlenmesi, bu düzenlemelerin uygulama rehberlerinin yayımlanması, sözkonusu kanunun teknik detaylarının finans sektörü ve düzenleyici otoritelerce tartışılıp Avrupa Birliği üyesi ülkelerin tavsiyelerine sunulması, üye ülkelerin yeni düzenlemelerle ilgili olarak diğer ülkelerle koordineli çalışması ile bu kanunların üye ülkelerce uyumlaştırılması ve uygulanması aşamalarını içermektedir. Bu sürecin bir parçası olarak 1 Kasım 2007'de Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) yayımlanmıştır.

Mevcut yapı genellikle ulusal politika ve kuruluşların koordinasyonuna dayandırılmış, ihtiyati düzenleme ve denetlemelerin önemli bir kısmı ülkelerin sorumluluğuna bırakılmıştır.

Krizden alınan derslerden biri de finansal sektörün istikrarından sorumlu olan otoritelerin sadece ülkenin durumuna odaklanmayıp uluslararası durumun da dikkate alındığı bütüncül bir yaklaşım sergilemesi gerektiğidir. Bundan dolayı Avrupa'da "European mandate" yani ortak bir düzenleme hususu önem kazanmıştır. Bununla birlikte ortak düzenlemelerin politik ve yasal engellerle karşılaşması beklenmektedir. Halihazırda, finansal sektörü derinden etkileyebilecek ortak düzenlemeleri hazırlamanın zor olduğu ifade edilmektedir.

Bununla birlikte, ortak düzenlemeler ulusal ölçekte Avrupa Birliği koordinasyonuna operasyonel bir öncelik sağlayacak ve uluslararası sorumlulukların paylaşımını kolaylaştıracaktır. Finansal piyasaların, merkezi olmayacak şekilde, entegrasyonu ve sınırötesi faaliyet yürüten finansal gruplar için ortak düzenlemeler, denetçilerin sorumluluklarının kolaylıkla dağıtılmasını da sağlayacaktır. Bununla birlikte, ulusal denetim otoritelerinin diğer denetim otoritelerine düşen sorumlulukların yerine getirildiğine dair bir şüphesinin bulunmamasına ve bu çalışmalara güvenmeye ihtiyaçlarının olacağı ifade edilmektedir.

Kaynak: A European Mandate for Financial Sector Supervisors in the EU

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp0905.pdf>

2- The Use (and Abuse) of CDS Spreads During Distress Manmohan Singh and Carolyne Spackman, Mart 2009

Kredi temerrüt takaslarının (CDS) spreadleri mali sıkışıklığın tespitinde yol gösterici bir gösterge olarak kullanılmaktadır. Temerrüt olasılıkları, CDS spreadleri kullanılarak elde edilebilmekle beraber kriz dönemlerinde kurtarma oranının (recovery value) stokastik doğası da göz önünde

bulundurulmalıdır. Landbanski, WAMU ve Lehman olayları, stokastik kurtarma oranları yerine endüstri standardı olan sabit kurtarma oranlarının kullanılmasının düşük temerrüt olasılıkları sonucunu doğurduğunu göstermiştir. Sabit kurtarma oranları varsayımı yapan finansal kuruluşlar menkul kıymetler hakkında yanlış değerlendirmelerde bulunabilir ve zincirleme reaksiyon olarak diğer finansal kuruluşları da etkileyen ve tahmin edilemeyen kayıplarla karşı karşıya kalabilmektedir.

Sonuç olarak, finansal kuruluşların etkili bir şekilde gözetimi ve kriz dönemlerinde global finansal sistemin istikrarının izlenebilmesi için kurtarma oranlarının stokastik doğasının göz önünde bulundurulmasının önemli olduğu ifade edilmiştir.

Kaynak: The Use (and Abuse) of CDS Spreads During Distress

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp0962.pdf>

3-Banking Stability Measures

Miguel A. Segoviano and Charles Goodhart, Ocak 2009

Çalışmaya göre finansal istikrarın analiz edilmesi ve yönetilmesi için ön şart, bu amaçla bir ölçüt oluşturulmasıdır. Bu çalışmanın amacı, bankacılık sisteminin istikrarını ölçen bir ölçüm setinin tahmin edilmesinde kullanılmak amacıyla bir yöntem sunmaktır.

Önerilen yöntemde, bankacılık sistemin çekirdeğini oluşturan ülkedeki önemli bankalardan bir portföy oluşturulmakta ve ölçüm seti elde edilmektedir. Bu ölçüm seti sadece bankalar arasındaki lineer ilişkiyi (korelasyon) dikkate almamakta, ayrıca lineer olmayan mali sıkışıklık ilişkisini de dikkate almaktadır. Ayrıca bankaların mali sıkışıklıklarının olasılığı değiştiğinde lineer ve lineer olmayan bağımlılıklar da değişmektedir, böylece istikrarın ölçülmesinde ekonomik döngü ile tutarlı olan mali sıkışıklığın etkisi de dahil edilmektedir. Bu durum, sadece lineer ilişkiyi dahil eden ve ekonomik döngü boyunca sabit kabul eden geleneksel risk modellerine nazaran önemli bir avantaj sağlamaktadır. Önerilen BSMs istikrarın ölçülmesinde birbirinden farklı ama tamamlayıcı bakış açılarının sağlanması açısından bazı sayısallaştırmalar sağlamaktadır. Bunlar;

- Bankacılık sisteminin ortak mali sıkışıklığı,
- Bankalararası mali sıkışıklık,
- Bir bankadaki mali sıkışıklığa bağlı olarak sistem genelindeki mali sıkışıklıktır.

Ayrıca önerilen yaklaşım finansal istikrarsızlığın, sistemik şokların veya kendine özgü şokların etkisiyle -veya bunların bir kombinasyonu- ortaya çıkacağını savunan “Goodhart, Sunirand ve Tsomocos (2006)”un genel denge teorisine dayanmaktadır.

Kaynak: Banking Stability Measures

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp0904.pdf>

FSA

Turner Raporu

İngiliz denetim otoritesi FSA, global bankacılık düzenlemelerinde değişikliklerin önerildiği “The Turner Review of Global Banking Regulation” isimli bir rapor yayımlamıştır.

Raporda krizin sebebi olarak; makro ekonomik dengesizlik, sosyal yönü zayıf olan finansal yenilikler, temel banka sermaye ve likidite düzenlemelerindeki önemli eksiklikler gösterilmekte olup, yapılan önerilerin bazıları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Banka sermaye ve likiditesinin düzenlenmesi,
- Banka sermayelerinin miktar ve niteliğinin artırılması,
- Döngü ile ters yönlü hareket eden sermaye tamponları oluşturulması,
- Likiditeye yönelik daha katı düzenlemeler yapılması,
- Kredi derecelendirme kuruluşlarına yönelik düzenlemeler yapılması,
- Aşırı risk üstlenilmesine yol açmayacak türden ulusal ve uluslararası ücretlendirme politikaları oluşturulması,
- Avrupa bankacılık piyasasının düzenlenmesinde reformlar yapılması (yeni bir Avrupa Düzenleme Otoritesi oluşturulması, sınırötesi riskli faaliyetlerin önüne geçmek üzere ulusal yetkilerin artırılması).

Kaynak: The Turner Review of Global Banking Regulation

Link: http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/turner_review.pdf

HKMA

Likidite Riski Stres Testi

Hong Kong Merkez Bankası HKMA (Hong Kong Monetary Authority), bankaların likidite risklerini ölçmekte kullanmak amacıyla bir stres testi çalışması yapmıştır. Bu çalışmada varlık fiyatlarında yaşanan uzun süreli şok dönemlerinde kullanılacak bir likidite stres testi çerçevesi oluşturulmuştur.

Çalışmada likidite riskinin 3 yerden kaynaklandığı varsayılmıştır. Bunlardan ilki piyasa fiyatlarında yaşanan varlık fiyat değişimleri sonucu bankaların maruz kaldığı zararların etkisiyle yaşanan mevduat kaybı, ikincisi piyasada satış yoluyla likidite edilebilecek varlıkların değerindeki düşme ve üçüncüsü de kriz dönemlerinde beklenmedik şekilde yaşanabilecek likidite kayıpları olarak düşünülmüştür. Çalışmada likidite riskinin bankanın temerrüt riskine etkisini kapsayan sonuçlara varılmak istenmiştir. Bu kapsamda temerrüt riski için Merton-Modeli kullanılmış ve senaryo analizlerinde ise Monte-Carlo Simulasyon yönteminden faydalanılmıştır.

Kaynak: A Liquidity Risk Stress-Testing Framework with Interaction between Market and Credit Risks

Link: <http://www.info.gov.hk/hkma/eng/research/working/index.htm>

B. HABERLER

1) Hazine Müsteşarlığı: Gelire Endeksli Senetler

Hazine Müsteşarlığı'ndan 22 Ocak 2009 tarihinde yapılan açıklamada;

- Yurtiçi tasarrufların artırılması, Devlet İç Borçlanma Senetlerinin yatırımcı tabanının geliştirilmesi ve finansman araçlarının çeşitlendirilmesi amacıyla Hazine tarafından Gelire Endeksli Senet (GES) ihracı gerçekleştirileceği,
- GES'lerin getirilerinin, Kamu İktisadi Teşebbüsü statüsündeki Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Devlet Malzeme Ofisi (DMO), Devlet Hava Meydanları İşletmeleri (DHMİ) ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nden (KIYEM) Bütçe'ye aktarılan Hasılat Paylarına endeksli olduğu ve
- GES'lerin, 28 Ocak 2009 tarihinde bankalara Doğrudan Satış Yöntemi ile ihraç edileceği ifade edilmiştir.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı: Basın Duyurusu-22Ocak 2009

Link:

<http://www.hazine.gov.tr/irj/go/km/docs/documents/Hazine%20Web/Duyurular/2009%20Y%20c4%b1%20Bas%20c4%b1n%20Duyurular%20c4%b1/Kamu%20Finansman%20c4%b1%20c4%b0hale%20Duyurular%20c4%b1/Gelire%20Endeksli%20Senetlere%20c4%b0li%20c5%9fkin%20Bas%20c4%b1n%20Duyurusu.doc>

2) HKMA: Kur Riski Yönetimi

Hong Kong Merkez Bankası HKMA, Foreign Exchange Risk Management adlı dokümanını Ocak 2009'da revize etmiştir. Bu revizyonun amacı, BIS tarafından 2008 Mayıs'ında yayımlanan "Progress in Reducing Foreign Exchange Settlement Risk" adlı dokümandaki transfer riskine ilişkin kavramları, kendi dokümanlarına dahil etmektir. Dokümanda revize edilen temel hususlar aşağıda özetlenmiştir:

1. EFT sistemi benzeri sistemlerin kullanımının yaygınlaştırılarak döviz transfer riskinin azaltılması
2. Döviz transfer riskine ilişkin olarak günün içinde maruz kalınan risk tutarlarının belirlenmesi ve sadece gün sonu bakiyelerin risk olarak algılanmaması
3. Kurumsal olmayan karşı taraflarla yapılan işlemlerde riskin yönetilmesine ilişkin üst yönetimin sorumluluk alması
4. Banka çapında uygulanacak politikalar yoluyla transfer riskinin yönetilmesinde fayda-maliyet analizinin yapılması ve işlem kararlarının bu şekilde verilmesi.

Kaynak: Supervisory Policy Manual (SPM) TA-2 "Foreign Exchange Risk Management

Link: http://www.info.gov.hk/hkma/eng/guide/circu_date/20090114e1.htm

3) BIS: BCBS Yeni Üyeler

10–11 Mart 2009 toplantıları ardından Basel Bankacılık Denetim Komitesi üye sayısını artırmaya karar vermiş ve Avustralya, Brezilya, Çin, Hindistan, Kore, Meksika ve Rusya'yı kapsayan 7 ülkeyi üyeliğe davet etmiştir.

Komitenin karar organları da bu ülke temsilcilerini içerecek şekilde genişletilecektir.

Yeni üyelerle beraber Komite aşağıdaki 20 ülkenin temsilcilerinden oluşacaktır:

ABD, Almanya, Avustralya, Belçika, Brezilya, Çin, Fransa, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Kore, Lüksemburg, Meksika ve Rusya.

Kaynak: Expansion of membership announced by the Basel Committee

Link: <http://www.bis.org/press/p090313.htm>

4) BaFin: Sigorta Şirketlerinde Risk Yönetimi

Alman Bankacılık Denetim Otoritesi BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht), sigorta şirketlerinde risk yönetimine ilişkin asgari şartları yayımlamıştır.

Kaynak: BaFin publishes minimum requirements for risk management in insurance undertakings (MaRisk VA)

Link:

http://www.bafin.de/cln_109/nn_720486/SharedDocs/Artikel/EN/Service/Meldungen/meldung_090320__marisk_va_en.html?__nnn=true

5) BIS: Yeni Başkan Caruana

BIS tarafından yapılan açıklamada, başkanlığa Malcolm Knight'dan sonra Jaime Caruana'nın getirileceği ve görevin 1 Nisan 2009'da başlayacağı, 5 yıl süreceği ifade edilmiştir. Önceki dönem Basel Bankacılık Denetim Komitesi Başkanı olan Caruana halen IMF'de danışman olarak çalışmaktadır.

Kaynak: Jaime Caruana appointed as BIS General Manager

Link: <http://www.bis.org/press/p081121.htm>

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 0 (212) 337 72 72 Fax: 0 (212) 337 71 66 [Wwww.bddk.org.tr](http://www.bddk.org.tr)